

Ensiapua vaativa tilanne

ENSIÄVUN HÄLYTTÄMINEN

Puhelimitse hälytyskeskukseen, puh. 112

Hälytysilmoituksesta tulee ilmetä seuraavat asiat:

- kuka ilmoittaa ja mistä (puh. nro) hälytys on annettu
- mitä on tapahtunut (selvitys onnettomuuden laadusta)
- missä ja milloin onnettomuus on tapahtunut
- loukkaantuneiden määrä ja vammojen laatu
- tarvittavan avun laatu ja määrä (sairaankuljetus-, raivaus-, tms.)
- mitä on jo tehty
- onnettomuuspaikalle johtava tie, miten opastus järjestetty
- älä sulje puhelinta ennen kuin olet saanut siihen luvan

SAIRAANKULJETUS

Soita kiireellisissä tapauksissa 112.

ONNETTOMUUDEN JÄLKIHOITO

Yhteydenotot loukkaantuneiden omaisiin ja muuhun yleisöön hoitavat palo- ja pelastusviranomaiset.

Tulipalo

PELASTA

- vaarassa olevat
- antamalla välitön tarvittava ensiapu (hengitys, sydämen toiminta, suuret verenvuodot, shokki, tajunta-aste)

HÄLYTÄ

- vaarassa olevat
- apuvoimia paikalle (naapureita, lähellä olevia)
- palokunta, sairausauto puhelimesta numeroon 112

SAMMUTA

- lähimmällä alkusammuttimella
- useammalla sammuttimella tulos on tehokkaampi

OPASTA

- vaarassa olevat pois kohteesta
- apuvoimat paikalle
- palokunta, sairasauto, vartiointi paikalle

RAJOITA

- palo sulkemalla ovet, ikkunat, ilmanvaihto
- palo siirtämällä herkästi syttyvä palamiskelpoinen tavara turvaan (tulessa olevaa tavaraa ei saa siirtää)
- palo sulkemalla palo-ovet

HUOM!

- Arvioi tilanne: kaikkea ei voi tehdä yhtä aikaa.
- Johda tilannetta (velvollisuus ja oikeus)

Hälytys palohälyttimestä tai sireenistä

- selvitä missä hälytyskohde on
- kun joudut poistumaan, jätä asuntosi turvalliseen tilaan, sulje ikkunat ja ovet
- poistu aikaleimatta turvallista reittiä ulos sovitulle kokoontumispaikalle
- ilmoita palokunnalle, mikäli omassa asunnossasi on erityistä vaaraa aiheuttavaa toimintaa
- muista pukeutuminen talvisaikaan
- noudata suojelujohtajan lisäohjeita
- noudata palokunnan antamia ohjeita jatkossa, palaa asuntoosi vasta luvan saatuasi

Palavat nesteet ja kaasut

Jos palavan nesteen palo syttyy:

- sammuta se lähimmillä jauhe- tai hiilidioksidisammuttimilla.
- tukahduta palo sammutuspeitteellä.
- rajoita palo sulkemalla sinne johtavat ovet, katkaise myös ilmastointi.

Kaasupullot aiheuttavat vaaratilanteita vuototapauksissa tai tulipalotilanteessa.

- tulipalotilanteissa erilaiset kaasupullot tulee siirtää pois paloalueelta, jos se on mahdollista.
- jos pystyt paljaalla kädellä koskemaan kaasupulloa, ne voi siirtää vaaratta turvaan.
- vuototapauksissa eristä alue, varoita muita, pyri tuulettamaan tila tai sulkemaan venttiili tai tuki vuoto.

- älä sammuta paloa, ellet saa vuotoa suljetuksi.

Toiminta kaasuvaaratilanteessa

Kaasuvaarasta hälytetään yleisellä vaaramerkillä, joka on nouseva ja laskeva, yhtämittainen sireeniääni, joka kestää vähintään 1 minuutin tai kaiuttimella annettu hälytystiedotus.

Hälytyksen tapahduttua: Tarkista ensin tuulen suunta.

Jos olet sisällä:

1. Sulje ovet, ikkunat sekä venttiilit
2. Kuuntele tiedotuksia. Toimi annettujen ohjeiden mukaisesti.
3. Vältä puhelimen käyttöä (puhelinverkko voi tukkiutua)
4. Jos kaasun haju tuntuu, hengitä kostean vaatteen läpi tai käytä suojaimia
5. Siirry kauemmas raikasilmaventtiileistä tai sovitulle sisäkokoontumispaikalle
6. Sisäkokoontumispaikalla käydään läpi paikalla oleva henkilömäärä

Jos olet ulkona:

1. Poistu kaasun alta sivutuuleen tai sisätiloihin
2. Jos joudut kaasupitoiseen ilmaan, liiku rauhallisesti. Suojaudu hengittämällä vaatteen läpi
3. Pysäytä auton moottori ja muut kipinöintiä aiheuttavat laitteet

Jos kaasupäästö on oman rakennuksesi sisällä:

1. PELASTA, HÄLYTÄ, OPASTA, RAJOITA
2. Jätä asunosi turvalliseen tilaan
3. Poistu suorinta reittiä ulos ja siirry rakennuksen ulkokokoontumispaikalle.

Vesivahinko

1. Ilmoita vahingosta huolto-yhtiölle ja palokuntaan.
2. Pyri selvittämään vuotokohta ja sen tukkimismahdollisuudet.
3. Tarkasta pääseekö vesi leviämään viereisiin - tai alapuolisiin tiloihin. Tarvittaessa varoita tilanteesta.
4. Aloita torjuntatoimet saatavilla olevalla kalustolla. (Käytä rättejä, ämpäreitä, suojamuoveja, lastoja yms.)

Muista sähkölaitteet ja huolehdi sähkön katkaisusta.

Vesikatkos

Saatuasi tiedon uhkaavasta vesikatkoksesta:

1. Varaa vettä käsillä oleviin astioihin, jonka jälkeen
2. Vältä veden käyttöä

3. Tarkista, että kaikki vesihanat on suljettu
4. Älä kaada wc-altaisiin kiinteitä aineita (ulosteet, WC-paperi ym.)
5. Kuuntele tiedotuksia ja toimi niissä annettujen ohjeiden mukaan
  - WC tulee suojata esim. roskapussilla, jos sitä käytetään ulostamiseen. Käytetyt pussit suljetaan ja viedään roskiin.
  - Mikäli vettä saadaan kuljetetuksi riittävästi, sitä voidaan käyttää WC:n huuhteluun.

Sähkötapaturma

Tiloista tulee löytyä merkityt virtakytkimet, joilla voidaan katkaista onnettomuustapauksissa sähkölaitteista virta.

Mikäli onnettomuus tapahtuu:

- katkaise virta kytkimestä tai irrota pistoke pistorasiasta.

Jos et pysty katkaisemaan virtaa, niin asetu kuivalle eristävälle alustalle ja irrota uhrin jäsenet sähkönlähteestä:

- älä koske uhriin käsin, vaan käytä jotain apuvälinettä(harjan vartta, puutuolia, narua tms) , ei kosteaa tai metallista.
- jos uhri on tajuton, aseta hänet kylkiasentoon.
- varmista hengitys
- soita paikalle lisäapu hätänumerosta 112
- kerro, miten kauan uhri on ollut kosketuksissa sähkövirran kanssa
- kuuntele ohjeita puhelimesta
- aloita ensiapu

Sähkökatkos

Sähkökatko ei normaalioloissa kestä tunteja kauempaa. Tyypillinen sähkökatko on minuuttien luokkaa, koska virta pyritään syöttämään kiertoteitse vikakohtaan ohi tai käytössä on varavoima, joka käynnistyy pienellä viiveellä. Ilmastointi pysähtyy, koska kaikki sähkömoottorit pysähtyvät. Valot sammuvat hetkeksi ja noin puolen minuutin kuluessa syttyy turva-/varavalaistus, jos sellainen on kiinteistössä olemassa.

Pitkittyneessä sähkökatkotilanteessa henkilöstön on hyvä huomioida seuraavat toimenpiteet ja asiat:

1. Pysy rauhallisena, jos kiinteistössä on turva-/varavalaistusjärjestelmä, se syttyy noin puolen minuutin kuluessa. Rakennuksesta poistumiseen liittyvällä merkkivalaistusjärjestelmällä on akkuvarmennus, jonka avulla vihreät merkkivalot palavat heikentymättä n. puoli tuntia. Samassa ajassa myös jälkivalaisevat poistumistiemerkinnot alkavat menettää valotehoansa.
2. Älä raavi tulitikkuja vaan sytytä taskulamppu, jos sellainen on käytettävissäsi ja sijaintipaikka tiedossasi. Kynttilän poltossa on aina palovaara ja tiloissa mahdollisesti olevat savuilmaisimet saattavat reagoida avotulesta aiheutuvaan käryyn. Jos rakennuksessa on paloilmoinjärjestelmä, se toimii myös sähkökatkon

aikana.

3. Jos jätät hissiin, paina hississä olevaa hälytysnappia ja odota rauhallisena, huoltohenkilöstö tarkistaa hissit.
4. Älä soita turhia puheluita, sillä linjat saattavat tukkeutua.
5. Vältä varavoimalla toimivien laitteiden ylikuormittamista.
6. Kytke virta pois sellaisista laitteista, jotka voivat vahingoittaa jännitteen kytkeydyttyä niihin uudelleen.

Mikäli poistut asunnoltasi sähkökatkon aikana, sammuta jännitteen takaisin kytkeydyttyä mahdollisesti ongelmia esim. palovaaraa aiheuttavat laitteet kuten kahvinkeitin ja liesilevyt. Ulko-ovien sähkölukot eivät toimi mutta mekaaniset avaajat toimivat, joten magneettiavaimella ei päästä takaisin sisälle.

Uhkaustilanne

- Tallenna mieleesi jokainen soittajan puhuma sana
- Täytä alla oleva lomake
- Jos soittaja ei ilmoita esim. räjähteen sijaintia tai sen mahdollista räjähdysaikaa, kysy häneltä näitä seikkoja
- Kerro soittajalle, että asunnossa on paljon ihmisiä, ja että räjähdys voi aiheuttaa usean ihmisen kuoleman tai vakavan loukkaantumisen
- Kysy miksi?
- Kiinnitä erityistä huomiota erikoisiin taustääniin, kuten käyviin moottoreihin, taustamusiikkiin ja kaikkiin muihin ääniin, jotka voivat antaa viitteitä soittajan olinpaikasta
- Kuuntele tarkasti puheääntä: mies/nainen, äänenväriä, onko soittaja rauhallinen/ kiihtynyt, murreta, puheen erityispiirteitä,
- Heti puhelun katkettua ilmoita asiasta ennalta määrätyle hälytyshenkilölle: turvallisuuspäällikkö/ palopäällikkö/ päivystävä palomestari
- Viranomaiset haluavat keskustella tuoreeltaan puhelun vastaanottajan kanssa, ole paikalla kun he tulevat

TOIMINTA PUHELIMITSE TEHDYSSÄ POMMIUHKATILANTEESSA

Ole rauhallinen ja ystävällinen, älä keskeytä henkilöä joka soittaa!

Koeta ylläpitää puhelua!

Yritä saada selvää seuraavista asioista:

- milloin pommi räjähtää?
- missä se on?
- minkä näköinen se on?

Pommiuhkauksen tekijän henkilöllisyys (x):

- Mies ( ) nainen ( ) poika ( ) tyttö ( )

Pommiuhkauksen tekijän ääni (x):

- Nopeaa ( ) hidasta ( ) huolellista ( ) selvää ( )
- Vääristynyttä ( ) änkyttävää ( ) sopottavaa ( ) kiroilevaa ( )

Pommiuhkauksen tekijän murre (x):

- Paikallinen ( ) vieras korostus ( ) muu ( )
- Mikä? _____

Pommiuhkauksen tekijän asenne (x):

- Rauhallinen ( ) kiihtynyt ( )

Taustaaäni (x):

- Koneiden melu ( ) katuliikenne ( ) musiikkia ( ) ihmisääniä ( )
- Kirjoituskoneen ääni ( ) sekalaisia ääniä ( )
- Vastaanottajan nimi: _____ PVM: _____ AIKA: _____

Järjestyshäiriöt

TOIMENPITEET HÄIRIÖTILANTEESSA

Asiaton henkilö toimitilassa

1. Tiedustele kohteliaasti asia tai ketä on tullut tapaamaan.
2. Älä jätä yksin, opasta "isännän" luokse.
3. Älä jätä vierasta tyhjään rappukäytävään tai kellaritiloihin.
4. Ellei mitään asiaa, pyydä kohteliaasti ja saata vieras ulos.
5. Soita huoltoyhtiölle, jos katsot, että asia vaatii selvitystä.

Järjestyshäiriö

1. Harkitse kuinka puutut tilanteeseen, jätä uhkaavalle tilaa ja säilytä hänen "reviirinsä".
2. Yritä rauhallisesti puhumalla saada tilanne hallintaan. Puhu selkeästi, lyhyesti, myönteisesti.
3. Pidä kädet näkyvissä, pysy rauhallisena ja vältä tuijottamista.
4. Älä vähättele uhkaajaa tai tilannetta. Jos tilanne muuttuu uhkaavaksi soita poliisille, jos mahdollista.
5. Pyri ilmoittamaan/ hälyttämään niin, että uhkaaja ei huomaa.
6. Älä käännä selkäsi ja vältä äkkinäisiä liikkeitä. Älä oikaise huumaantuneen tai muuten sekaisen henkilön harhoja.
7. Voita aikaa niin, että muita tulisi paikalle.
8. A
n
n
a

t

i

l